

2017/2115(INI)

24.10.2017

СТАНОВИЩЕ

на комисията по околна среда, общественото здраве и безопасност на храните

на вниманието на комисията по земеделие и развитие на селските райони

относно перспективите и предизвикателствата пред пчеларския сектор в ЕС
(2017/2115(INI))

Докладчик по становище: Мирей Д'Орнано

PA_NonLeg

ПРЕДЛОЖЕНИЯ

Комисията по околна среда, обществено здраве и безопасност на храните приканва водещата комисия по земеделие и развитие на селските райони да включи в предложението за резолюция, което ще приеме, следните предложения:

1. изтъква, че пчеларството като икономическа и социална дейност е от ключово значение за устойчивото развитие на селските райони, създава работни места и предоставя важна услуга за екосистемата под формата на опрашване, което допринася за подобряването на биологичното разнообразие чрез поддържане на генетичното разнообразие на растенията;
2. счита, че селското стопанство и пчеларството споделят една и съща земя и са си от взаимна полза, поради което сътрудничеството между тези два сектора трябва да бъде засилено с допълнителни полезни взаимодействия и намаляване на рисковете;
3. подчертава значението на опрашването за продоволствената сигурност в Европа и в света, като се има предвид въздействието на пчелите и опрашителите (питомни и диви) върху земеделието, селскостопанското производство, биологичното разнообразие и устойчивостта на околната среда;
4. насочва вниманието към неотдавнашните изследвания, проведени от Организацията на ООН по прехрана и земеделие (ФАО), които показват, че увеличаването на гъстотата и разнообразието на опрашващите насекоми оказва пряко въздействие върху добивите и като такова може да помогне на дребномащабните земеделски производители да увеличат производителността средно с общо 24%;
5. признава, че въпреки че опрашителите на културите, включително медоносните пчели, опрашват над 80% от всички култури и диви растения и допринасят с най-малко 22 милиарда евро годишно към европейската селскостопанска промишленост, пчелните популации намаляват с тревожни темпове;
6. обръща внимание на количествените вариации на пчелната популация в различните селскостопански области: популацията се увеличава в някои страни, производители на мед, докато други държави са изправени пред спад;
7. изразява дълбока загриженост, че смъртност сред пчелите в някои страни е достигнала нива, по-високи от 50% и предупреждава, че този спад в производителността на меда може би бива прикрит благодарение на статистическото нарастване на популациите на медоносни пчели през последните десетилетия;
8. счита, че влошаването на състоянието на околната среда в резултат на нарастващото въздействие на човешките дейности, разпространението на интензивното селско стопанство, увеличаването на употребата на продукти за растителна защита, както и изменението на климата, водят до високо равнище на смъртност сред пчелите и драстичното намаляване на броя на пчелните семейства;

9. подчертава, че много от прогнозираните последици от изменението на климата, като например повишаването на температурата, промяната в режима на валежите и екстремните или трудно предвидими метеорологични явления ще окажат въздействие върху популациите от опрашители;
10. обръща внимание на липсата на достатъчно информация и точни данни за ситуацията по отношение на опрашителите в световен мащаб, както и относно техния брой и разнообразие;
11. изразява съжаление относно липсата на регионални или международни програми за мониторинг на текущото състояние и тенденциите по отношение на опрашителите;
12. подчертава значението на запазването на разнообразието от генетично наследство на пчелите, което е основен ресурс за гарантиране на способността на пчелните популации да се адаптират към промените в околната среда и към заплахите за тяхното здраве;
13. признава, че устойчивостта на пчелите е значително отслабена от кумулативното излагане на химикали, което ги прави неспособни да се справят със стресови фактори, като влажни години, липса на нектар, болести или паразити;
14. подчертава, че използването на продукти за растителна защита в селското стопанство следва да се разглежда като ключов фактор, който оказва влияние върху здравето на пчелите;
15. подчертава, че дългосрочните въздействия на системичните продукти за растителна защита са подценени; счита, че употребата на продукти за растителна защита следва да се вземе предвид с цел да се изясни в каква степен те могат да играят роля за здравето на пчелите; приветства неотдавнашното приемане на пилотен проект относно мониторинга на околната среда посредством наблюдението на медоносните пчели във връзка с използването на пестициди;
16. призовава ЕС официално да приеме насоките на Европейския орган за безопасност на храните (ЕОБХ) за оценка на въздействието на продуктите за растителна защита върху пчелите с оглед определянето на степента на „допустимост на риска“, съгласно изискванията на Регламент (ЕО) № 1107/2009.
17. подчертава необходимостта от прилагане на принципа на предпазливост, за да бъдат защитени опрашителите като цяло, били те питомни или диви;
18. припомня Директива 2009/128/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 октомври 2009 г. за създаване на рамка за действие на Общността за постигане на устойчива употреба на пестициди и по-специално член 14 от нея, който задължава всички земеделски производители да прилагат общите принципи на интегрираното управление на вредителите в своите стопанства, считано от 2014 г., и член 9 от нея, който установява цялостна забрана на въздушното пръскане;
19. посочва, че трябва да се обърне специално внимание на използването на продукти за растителна защита от семейството на неоникотиноидните пестициди

- (клотианидин, тиаклоприд, имидаклоприд, тиаметоксам) фенил пиразол (фипронил), пиретроидите и активни вещества като хлорпирифос и диметоат, които са със смъртоносно действие (смъртност поради остра или хронична токсичност на активни вещества в продукти за растителна защита) или сублетално действие (въздействия върху имунната система или върху поведението на пчелите), пряко или чрез замърсена вода, гутация, нектар или тичинков прашец, които биха могли да причинят храносмилателни и хормонални смущения;
20. подчертава, че неоникотиноидните пестициди играят особено голяма роля за тревожния спад в пчелните популации в цяла Европа, както може да се види от редица международни проучвания, които са послужили за основа за петициите на гражданите, включващи стотици хиляди подписи от целия континент;
 21. обръща внимание на все по-многобройните научни изследвания, свързващи изчезването на пчелните колонии с употребата на неоникотиноидни пестициди;
 22. изтъква, че ЕС е въвел временни ограничения върху използването на четири неоникотиноидни инсектицида (клотианидин, тиаметоксам, имидаклоприд и фипронил) с цел да се смекчи въздействието върху пчелите;
 23. призовава за окончателна забрана на пускането на европейския пазар на неоникотиноидни инсектициди;
 24. призовава Комисията да предложи законодателство, забраняващо производството, продажбата и употребата на всички неоникотиноидни пестициди на територията на целия Европейски съюз, без дерогации и като приоритетна мярка, с цел да се защитят пчелните популации;
 25. ето защо приветства предложението от Комисията за цялостна забрана на клотианидин, имидаклоприд и тиаметоксам и призовава държавите членки в пълна степен да подкрепят, прилагат и поддържат тази забрана;
 26. призовава Комисията и държавите членки да ускорят оценката, разрешаването, регистрацията и проследяването на употребата на биологични продукти за растителна защита, като същевременно се запази високо равнище на оценка на рисковете, за да предлагат още по-голям кръг от алтернативи на земеделските стопани;
 27. предлага страната или страните на произход на мед да бъдат посочвани върху етикета по ясен начин, за да се защитят правата на потребителите и да се подпомогне борбата срещу измамните практики;
 28. отбелязва, че Директива 2001/63/ЕО постановява, че държавата на произход, в която е бил добит медът, трябва да бъде посочвана върху етикета, когато медът произхожда от определена държава членка или трета държава; въпреки това признава, че са необходими по-нататъшни действия за справяне с измамите в областта на пчелните продукти и за справяне с нелоялната конкуренция, какъвто е случаят с фалшивия „мед“;

29. призовава за постоянни проверки на качеството на меда, внасян от трети държави, чието законодателство разрешава третирането на пчелните колонии с антибиотици;
30. отбелязва значението на строгото разпределение на бюджетни средства за националните програми в областта на пчеларството и, предвид важността на сектора за селското стопанство като цяло, призовава Комисията да гарантира извеждането му на преден план в бъдещите преговори по въпросите на селскостопанската политика във връзка с подпомагането, научните изследвания, иновациите и образователните програми в областта на пчеларството;
31. счита, че селскостопанските политики на ЕС и най-вече Общата селскостопанска политика (ОСП), трябва да включат последните научни доказателства за ползите и заплахите по отношение на популациите на пчелите и дивите опрашители;
32. призовава за по-голяма финансова подкрепа за повишаване на равнището на знания сред пчеларите в областта на болестите по пчелите и развъждането на пчелите с цел да бъде обезпечено, че пчеларството остава част от селскостопанското производство и се полагат грижи за ландшафта в бъдеще;
33. подчертава, че разпределената за пчеларите сума от 36 милиона евро е нищожна спрямо предизвикателствата, пред които е изправен секторът, и не е в състояние да даде ефективни и трайни решения на проблемите, с които се сблъскват;
34. приветства факта, че задължителните мерки за околната среда в изменения Регламент за преките плащания (Регламент (ЕС) № 1307/2013), по-специално по отношение на диверсификацията на културите и екологичните приоритетни области, биха могли да допринесат за създаването на по-добра околна среда за пчелите; при все това подчертава, че пчелите и другите опрашващи насекоми трябва да бъдат в основата на европейската система за производство на храни и трябва да се направи повече за създаване на селскостопански системи, които да отговарят на нуждите на опрашителите, като в същото време гарантират производството на хранителни продукти, които допринасят за благосъстоянието на гражданите на ЕС; добавя, че екологизирането на ОСП е недостатъчно, защото не променя общите ѝ цели;
35. призовава Комисията, при преразглеждането на ОСП след 2020 г., да даде приоритет на мерки, които да гарантират екологосъобразността, необходима за осигуряване на оптимално здравословно състояние на пчелите;
36. призовава Комисията и държавите членки да използват пчелите като индикатори за качеството на околната среда и като инструмент за оценка на ефективността на изпълнението на целите на ОСП, по-специално чрез анализ на остатъците от цветен прашец и неговото ботаническо разнообразие в проби, взети от кошери и други пчелни матрици/продукти;
37. настоятелно призовава Комисията да постигне напредък по изпълнението на пилотни проекти по отношение на пчелите и другите опрашители като показатели за околната среда и здравето на местообитанията;

38. приветства успеха на текущите програми на ЕС, като например SmartBees (устойчиво управление на устойчиви пчелни популации) и призовава за по-нататъшна ангажираност спрямо опазването на биологичното разнообразие на дивите пчели и местните видове, като по този начин също така може се попречи на небалансираната концентрация на видовете, които понастоящем се отглеждат най-често – Carnica, Ligustica и Buckfast;
39. призовава Комисията да гарантира, че селскостопанските субсидии от различните бюджетни редове на ОСП вземат предвид подходящи за пчелите практики, като например екологично насочените площи или отглеждането на диви цветя, които са предпочитани от пчелите на земя под угар;
40. призовава за добре обмислена процедура за разширяване на списъка на инвазивните растителни видове, които биха могли да доведат до намаляване на разнообразието на пчелните пасища в ЕС;
41. призовава Комисията да учреди програма на ЕС за наблюдение и мониторинг на здравето на пчелите, координирана от държавите членки с цел да се постигне разбиране на факторите, които засягат здравето на пчелите и наблюдението им в дългосрочен план;
42. отчита факта, че не всички държави разполагат с регистрационна система за пчеларите и пчелните кошери, която да улесни наблюдението на развитието по отношение на сектора, пазара и здравето на пчелите;
43. призовава за разширяването и по-активното използване на авангардни информационни технологии, които биха могли да допринасят за опростяване на процеса на установяване на заболяванията в пчелните колонии;
44. подчертава по-специално ролята на научните изследвания относно причините за широкомащабното намаляване на имунитета на пчелните колонии, което е обезпокоително явление, както и ролята на общите действия при търсенето на подходящо лечение и мерки срещу паразитите по пчелите (по-специално акара *Varroa destructor*); призовава за проучване на въздействието на вноса на живи пчели майки от трети държави;
45. призовава Комисията да увеличи подкрепата за научните изследвания, посветени на здравето на пчелите в следващата многогодишна финансова рамка (МФР) и да се съсредоточи върху научните изследвания в областта на развитието на технологиите и по-специално в областта на въздействието на фактори на околната среда върху имунната система на пчелните семейства и техните взаимодействия с патологии, върху установяването на устойчиви селскостопански практики, върху насърчаването на нехимическите алтернативи (например превантивни селскостопански практики като сеитбообращение и биологичен контрол) и като цяло върху допълнителното насърчаване на интегрирани техники за управление на вредителите;
46. счита, че разрешените лекарствени продукти за пчели са недостатъчни; отбелязва, че е трудно да се каже кои молекули са разрешени във всяка държава членка и малко нови продукти са в процес на разработване;

47. отбелязва, че няма общи стандарти на ЕС за пчеларите;
48. призовава Комисията и държавите членки да разработят ръководства за добри практики в сътрудничество секторите на селското стопанство и на пчеларството, които да популяризират взаимодействията между двете дейности, както и да насърчават използването на най-добрите налични техники;
49. призовава Комисията да насърчава устойчивите селскостопански практики в ОСП, да насърчава всички земеделски производители да прилагат прости селскостопански практики в съответствие с Директива 2009/128/ЕО и да засилят агро-екологичните мерки, които са специфични за сектора на пчеларството, в духа на новата Стратегия на ЕС за биологичното разнообразие; призовава държавите членки да установят агро-екологични мерки, предназначени за пчеларството, в програмите си за развитие на селските райони и да насърчават земеделски производители да участват в агро-екологични мерки в подкрепа на „подходящи за пчелите“ пасища в периферията на полетата, както и да прилагат високо равнище на интегрирано производство, чрез холистичен подход към селското стопанство и по възможност чрез прилагане на нискорискови методи на биологичен контрол;
50. призовава Комисията и държавите членки да разработят в сътрудничество със секторите на селското стопанство и на пчеларството система за етикетиране, която да благоприятства установяването на отговорна производствена система по отношение на пчелите;
51. призовава за засилването на публичното и частното финансиране за научни изследвания и разработване на подобрени практики в областта на биологичното земеделие;
52. приветства продължаващата тенденция за градско пчеларство и в същото време призовава за тясно, задължително интегриране на сдруженията на пчеларите и органите, както и за минимални стандарти за спиране на неправомерните животновъдни практики и предотвратяване на умишленото разпространение на болести и заболявания сред пчелните популации;
53. призовава за подкрепа и насърчаване на националните и международните дейности за младите пчелари, с оглед на високата средна възраст на пчеларите в ЕС.

ИНФОРМАЦИЯ ОТНОСНО ПРИЕМАНЕТО В ПОДПОМАГАЩАТА КОМИСИЯ

Дата на приемане	19.10.2017
Резултат от окончателното гласуване	+: 38 -: 12 0: 9
Членове, присъствали на окончателното гласуване	Margrete Auken, Pilar Ayuso, Zoltán Balczó, Ivo Belet, Simona Bonafè, Biljana Borzan, Lynn Boylan, Paul Brannen, Soledad Cabezón Ruiz, Birgit Collin-Langen, Miriam Dalli, Angélique Delahaye, Mark Demesmaeker, Stefan Eck, Bas Eickhout, José Inácio Faria, Francesc Gambús, Elisabetta Gardini, Julie Girling, Sylvie Goddyn, Françoise Grossetête, Andrzej Grzyb, György Hölvényi, Anneli Jäätteenmäki, Jean-François Jalkh, Benedek Jávor, Karin Kadenbach, Kateřina Konečná, Urszula Krupa, Jo Leinen, Norbert Lins, Rupert Matthews, Joëlle Mélin, Miroslav Mikolášik, Gilles Pargneaux, Pavel Poc, Frédérique Ries, Daciana Octavia Sârbu, Annie Schreijer-Pierik, Claudiu Ciprian Tănăsescu, Nils Torvalds, Adina-Ioana Vălean, Damiano Zoffoli
Заместници, присъствали на окончателното гласуване	Mireille D'Ornano, Herbert Dorfmann, Eleonora Evi, Anja Hazekamp, Jan Huitema, Gesine Meissner, Ulrike Müller, Younous Omarjee, Gabriele Preuß, Christel Schaldemose, Bart Staes, Keith Taylor, Claude Turmes, Tiemo Wölken, Carlos Zorrinho
Заместници (чл. 200, пар. 2), присъстващи на окончателното гласуване	Olle Ludvigsson

ПОИМЕННО ОКОНЧАТЕЛНО ГЛАСУВАНЕ В ПОДПОМАГАЩАТА КОМИСИЯ

38	+
ALDE	Frédérique Ries
ECR	Mark Demesmaeker
EFDD	Mireille D'Ornano, Eleonora Evi
ENF	Sylvie Goddyn, Jean-François Jalkh, Joëlle Mélin
GUE/NGL	Lynn Boylan, Stefan Eck, Anja Hazekamp, Kateřina Konečná, Younous Omarjee
NI	Zoltán Balczó
PPE	Herbert Dorfmann, José Inácio Faria
S&D	Simona Bonafè, Biljana Borzan, Paul Brannen, Soledad Cabezón Ruiz, Miriam Dalli, Karin Kadenbach, Jo Leinen, Olle Ludvigsson, Gilles Pargneaux, Pavel Poc, Gabriele Preuß, Christel Schaldemose, Daciana Octavia Sârbu, Claudiu Ciprian Tănăsescu, Tiemo Wölken, Damiano Zoffoli, Carlos Zorrinho
VERTS/ALE	Margrete Auken, Bas Eickhout, Benedek Jávor, Bart Staes, Keith Taylor, Claude Turmes

12	-
ALDE	Jan Huitema, Anneli Jäätteenmäki, Gesine Meissner, Ulrike Müller, Nils Torvalds
PPE	Ivo Belet, Birgit Collin-Langen, Angélique Delahaye, Francesc Gambús, Elisabetta Gardini, Norbert Lins, Annie Schreijer-Pierik

9	0
ECR	Julie Girling, Urszula Krupa, Rupert Matthews
PPE	Pilar Ayuso, Françoise Grossetête, Andrzej Grzyb, György Hölvényi, Miroslav Mikolášik, Adina-Ioana Vălean

Легенда на използваните знаци:

+ : „за“

- : „против“

0 : „въздържал се“